

ת"פ 21125/09/15 - פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נגד מ"ג, בעצמו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 21125-09-15 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
נ' מ"ג

לפני כבוד השופט ירון גת

המאשימה פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

ע"י ב"כ עו"ד רותם נוימן

נגד

הנאשם מ"ג

בעצמו

גזר דין

1. הנאשם, מר מ"ג, הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בכך שקיבל לידיו במרמה סכום כסף מצטבר של 433,280 ₪, מ-6 מתלוננים שונים, כולם ממעגל חבריו ומכריו, אשר העבירו לידיו סכומי כסף שונים על-מנת שישקיע אותם עבורם בשוק ההון, וחלף זאת הוא נטל אותם לכיסו. בהכרעת הדין נקבע כי הוכח שכספי המתלוננים הועברו במרמה לכיסו של הנאשם ולמעשה מעולם לא הושקעו על-ידו.

2. הנאשם הורשע בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום. כתב האישום כולל 6 אישומים, 3 מתוכם יחסו לנאשם עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ו-3 מתוכם יחסו לו עבירה של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 רישא לחוק.

בגין מעשיו של הנאשם באישומים 1-3, הורשע הנאשם ב-3 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בשים לב למעילה של הנאשם באמון שנתנו בו מתלוננים 1-3, למצגי השווא המרובים והשיטתיים שהציג להם, ולהיקף הסכום שאותו קיבל מידיהם במרמה. בגין מעשיו של הנאשם באישומים 4-6, הוא הורשע ב-3 עבירות שלא קבלת דבר במרמה.

3. על פי כתב האישום בו הורשע הנאשם, בכל העבירות שאותן ביצע הנאשם, שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין, הוא נקט בדפוס פעולה דומה: יצר קשר עם מתלונן, אדם מהמעגל החברתי שלו, שלרוב הייתה לו עמו היכרות קודמת ואף ארוכת שנים, ורקם עמו מערכת יחסים של אמון וקרבה. הנאשם הציג בפניו מצגי שווא בדבר היותו ברוקר בעל מומחיות בשוק ההון והתפאר ביכולתו להפיק רווחים בטוחים מהשקעה במניות, ללא נטילת סיכון ממשי. המתלונן בלע את הפיתיון והעביר לידי הנאשם כסף על-מנת שישקיע אותו עבורו בשוק ההון, בסכומים של עשרות ואף מאות אלפי שקלים. לעיתים המתלונן העביר לנאשם כספים נוספים לאחר שהנאשם הציג לו מצגי כזב בדבר הרווחים שנשאו הכספים שכבר השקיע. הכספים לא הושקעו כלל בשוק ההון, אלא עברו לכיסו של הנאשם. כשהמתלונן ניסה לקבל את כספו בחזרה, הנאשם הציג בפניו מצגי שווא שונים בדבר מצב ההשקעה והרווחים, ולעיתים גם מצגי שווא לגבי השבת הכספים למתלונן, ולמעשה, דחה אותו בכזבים ושקרים ולא השיב לו את כספו.

4. על פי כתב האישום בו הורשע הנאשם, העבירות בוצעו בין השנים 2008-2013, חלקן לאחר שכבר החלה

חקירה משטרתית של הנאשם, בעקבות תלונות שהוגשו נגדו על ידי חלק מהמתלוננים.

5. ראוי לציין כבר כעת, כפי שנקבע בהכרעת הדין, כי כשם שהנאשם לא בחל במצגי שווא ובשקרים כדי לקבל לידי כספים במרמה מידי המתלוננים, גם בהליך שהתנהל בפניו, הוא הציג גרסה שקרית ובלתי מהימנה, תוך הטחת רפש במתלוננים, שאת כספם הוא גזל.

6. לנאשם עבר פלילי קודם כעולה מגיליון הרשעותיו הקודמות (יג/1). הרשעתו האחרונה של הנאשם היא משנת 2019 בגין עבירות של הסגת גבול והחזקת נכס חשוד כגנוב. לנאשם הרשעה קודמת נוספת הרלוונטית לענייננו משנת 2012, שבמסגרתה הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה וגניבת כרטיס חיוב (ת"פ 44783-01-11 (שלום תל אביב)). בגין הרשעה זו, הוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 6 חודשים לצד ענישה נלווית, לרבות 10 חודשי מאסר על תנאי. הנאשם ערער על גזר הדין ובמסגרת הערעור על גזר הדין הוקל עונש המאסר בפועל בעניינו והועמד על 3 חודשים ויום אחד (עפ"ג 47614-10-12 (מחוזי תל אביב)). הכרעת הדין בבית המשפט השלום, גזר הדין בבית משפט השלום ופסק הדין בבית המשפט המחוזי, הוגשו וסומנו יג/2.

טענות הצדדים:

7. טענות המאשימה:

המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים, באשר מדובר במתלוננים שונים, במועדים שונים ובסכומים שונים, וזאת בדומה למקרים דומים בפסיקה אליהם הפנתה המאשימה.

המאשימה ציינה כי הנאשם הורשע ב-3 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וב-3 עבירות של קבלת דבר במרמה שלא בנסיבות מחמירות, וזאת כנגד 6 מתלוננים שונים.

המאשימה הדגישה לחומרה את ריבוי מצגי השווא ומעשי המרמה שביצע הנאשם, המלמדים על דפוס חוזר של מצגי שווא, הן לפני קבלת הכספים, הן לאחר קבלת הכספים, הן לצורך קבלת כספים נוספים מחלק מהמתלוננים, הן לצורך קבלת הנחת דעתם של המתלוננים והן לשם משיכת זמן כשהמתלוננים ביקשו לקבל חזרה את כספם.

עוד הדגישה המאשימה לחומרה את העובדה כי המתלוננים כולם הינם חבריו הקרובים של הנאשם, כאשר הנאשם רקם עימם קשר חברי קרוב ואינטימי על מנת לזכות באמונם, וכן טווה את קורי המלכודת שטמן להם תוך פיזור הצהרות כזב בדבר יכולותיו. הנאשם ניצל באופן מכוער ובוטה את אמונם של המתלוננים בו על רקע הקשר ביניהם, את חוסר הבנתם בתחום ההשקעות בשוק ההון ואת היותם אסירי תודה לו על כך שלא גבה מהם עמלה כלשהי והציג עצמו כפועל במסגרת "טובה חברית". בשל האמור, המתלוננים גם הסכימו לקבל את כל הסבריו של הנאשם, וכן הסכימו להימצא במצב בו אינם יכולים לעקוב אחר הנעשה בכספים שלהם. הנאשם אף פיתה חלק מהמתלוננים לקחת הלוואות לשם ההשקעה. הנאשם גם ניצל את הקשר ההדדי בין המתלוננים לבין עצמם ובין מכרים נוספים שלו לצורך חיזוק "אמינותם" של מצגי השווא שלו. כמו כן, חלק ממצגי השווא כלפי חלק מהמתלוננים שימשו גם למול מתלוננים אחרים, על רקע הקשר ביניהם.

עוד הדגישה המאשימה לחומרה את גובה הסכום הכולל שקיבל הנאשם במרמה מהמתלוננים - סך של 433,280 ₪. כמו כן, ציינה המאשימה את התקופה הממושכת שעל פניה נפרשו העבירות שביצע הנאשם - כ-5 שנים בסך הכל, וזאת ביחס ל-6 מתלוננים שונים. לנאשם היו הזדמנויות רבות לעצור ולהפסיק את מעשי המרמה, לרבות לאחר שנחקר במשטרה, שם אף הצהיר כי יחדל ממעשיו, אך הנאשם בחר בכל זאת להמשיך בדרך המרמה והשקר תוך קבלת כספים מהמתלוננים.

מעשי הנאשם התאפיינו בתחכום ובתכנון מוקדם. הנאשם אף זייף מסמכים לגבי חלק מהמתלוננים ואף מסר שיקים ללא כיסוי, והכל על מנת לבסס את המרמה ואת המצגים הכוזבים לשם קבלת הכספים מהמתלוננים.

המאשימה סבורה כי מעשי הנאשם מאופיינים בחומרה רבה ובמידת אשם גבוהה. הנאשם הבין את מעשיו ואת הפסול שבהם וחלק מהעבירות שביצע בוצעו אחרי שנחקר במשטרה. חלק מהן (אישומים 1 ו-2) אף בוצעו בזמן שהיה תלוי ועומד ערעור בעניינו של הנאשם בפני בית המשפט המחוזי בעניין קודם בו הורשע, וכשהוא מצוי בסטטוס של "עיקוב ביצוע" של העונש (יג/2).

המאשימה סבורה כי הנאשם בחר לו בשקר כדרך חיים, וניתן להיווכח בזאת הן משקרי המתמסכים למתלוננים, הן מהתנהלותו בחקירת המשטרה, הן מהתנהלותו במהלך המשפט עצמו והן מהתנהלותו גם בהליכים קודמים בעניינו (יג/2).

הנאשם במעשיו גרם למתלוננים כולם לנזק כלכלי, רגשי ונפשי ממשי. כפי שפורט בהכרעת הדין לגבי כל מתלון ומתלון, המתלוננים תיארו את תחושת הבגידה שחשו כתוצאה ממעשי הנאשם, שהיה עבורם חבר קרוב וניצל לרעה את אמונם בו. חלק מהמתלוננים אף חוו טראומה של ממש והמאשימה הפנתה לדבריהם בעדותם בבית המשפט כתחליף להצהרת קורבן עבירה. המתלוננים, מתוך אמונם בנאשם, מסרו לידיו את כספם ואת חסכוניהם, וחלקם אף נטלו הלוואות במיוחד לצורך העברת הכסף לנאשם. אחד המתלוננים אף נאלץ לעזוב את ביתו כתוצאה מהנזק הכלכלי שנגרם לו. מכאן שמעשי הנאשם הסבו למתלוננים פגיעה ממשית במגוון תחומים בחייהם.

המאשימה הפנתה לפסיקה אשר תומכת בעמדתה באשר למתחמי העונש ההולם.

על הרקע האמור, עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם בגין כל אחד מהאישומים בהם הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות שנע בין 15 לבין 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, ומתחם עונש הולם בגין כל אחד מהאישומים בהם הורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה שלא בנסיבות מחמירות שנע בין 9 לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

באשר למיקום עונשו של הנאשם בתוך מתחמי העונש ההולם, עתרה המאשימה למקם את הנאשם בשליש העליון של המתחמים.

המאשימה הפנתה לעברו הפלילי הקודם של הנאשם - יג/1 ו-יג/2. לחובת הנאשם הרשעות קודמות רלוונטיות, כאשר ההרשעה משנת 2012 הינה רלוונטית ביותר בעניינו. המאשימה ציינה כי בגזר הדין בבית משפט השלום התייחס בית המשפט, בין היתר, גם לעולה מתסקיר שירות המבחן ולעיקובים בהליך עקב טענות שונות שהעלה הנאשם ועקב בקשתו לקבל חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו. באותו הליך נמצא הנאשם כשיר לעמוד לדין

ואחראי למעשיו (וזאת בתקופה הסמוכה יחסית לתקופה בה ביצע חלק מהמעשים בתיק דנן). באותו הליך הנאשם גם ביקש לציין כי יש לראות במעשיו התנהגות חריגה, אמירה שהתבררה כחלולה לנוכח מעשיו בתיק דנן. כאמור, בית משפט השלום, גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל לצד 10 חודשי מאסר על תנאי ועונשים נלווים. בערעור על גזר דין זה, הוקל עונשו של הנאשם והמאסר בפועל הועמד בסופו של דבר על 3 חודשי מאסר ויום לריצוי בפועל. המאשימה הפנתה גם להתנהגות הנאשם במהלך הדיון בערעור, לרבות ניסיונו להתל בממונה על עבודות השירות. עוד הדגישה המאשימה, כי הנאשם ביצע את המעשים שיוחסו לו באישומים 1 ו-2 בתיק דנן שעה שהוא בסטטוס של "עיקוב ביצוע" של העונש וממתין להחלטה בערעור האמור בעניינו. אלמלא עיקוב ביצוע זה - עונש המאסר המותנה בן 10 חודשים היה בר הפעלה בעניינו. כך או כך, עונש המאסר המותנה שריחף מעל ראשו של הנאשם לא הרתיעו באותה העת מלשוב ולבצע מעשים דומים.

עוד ביקשה המאשימה לזקוף לחובתו של הנאשם את האופן שבו בחר לנהל את משפטו ובפרט את העובדה כי במסגרת החקירות הנגדיות של המתלוננים ובעדותו הטיח הנאשם במתלוננים האשמות חסרות שחר, וכך הוסיף לנזק שכבר גרם להם. בנוסף, הנאשם הכפיש צדדים שלישיים שכלל לא היו חלק מהמשפט.

הנאשם לא הביע כל חרטה על מעשיו ולא עשה כל מאמץ כן על מנת לתקן את נזקיו. הנאשם השיב את הכספים שגזל רק למתלונן ליאור מרגל, וגם זאת אך ורק לאחר שהאחרון תבע את הנאשם ואת הוריו והטיל צווים שונים על דירת הוריו. גם בעניינו של ליאור מרגל הנאשם לא השיב את מלוא הערך הריאלי של הכספים, הכולל גם הפרשי הצמדה וריבית והוצאות משפט שהוציא מרגל, אשר נאלץ לוותר במסגרת הפרשה עם הנאשם על כ-20,000 ₪.

באשר למצבו הנפשי של הנאשם, ציינה המאשימה כי הוגשו 2 חוות דעת פסיכיאטריות בעניינו של הנאשם אשר קבעו כי הנאשם כשיר לעמוד לדין. המאשימה ציינה גם כי הנאשם שיקר בבדיקה הפסיכיאטרית בחלק מהסוגיות. עוד ציינה המאשימה כי אין בסיס לטענות הנאשם שביצע את מעשיו מתוך "שיגעון גדלות" כלשהו, שכן נקבע בהכרעת הדין שהוא מעולם לא השקיע את הכספים. המאשימה ביקשה לדחות אמירות שונות של הנאשם ביחס למצבו הנפשי שאינן מגובות בכל חוות דעת מקצועית, מאחר שהנאשם לא הגיש כל חוות דעת פרטית מטעמו. משכך גם אין כל בסיס לטענה של קרבה לסייג לאחריות פלילית. המאשימה אף הדגישה כי הנאשם ניצל את מצבו הנפשי גם במסגרת המרמה מול המתלוננים.

על רקע כלל האמור לעיל, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש כולל של 6 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה מרתיע, קנס ופיצוי למתלוננים בשווי הנזקים שגרם להם הנאשם ובתוספת סכומים נוספים, הן בגין הפרשי הצמדה וריבית והן בגין נזקים לא ממוניים עקב הפגיעות הרגשיות והנפשיות שגרם להם הנאשם.

8. טענות ההגנה:

כאמור בפרוטוקול הדיון, הנאשם, שייצג את עצמו, בחר לטעון לעונש בקצרה.

הנאשם טען כי מתחמי העונש ההולם אליהם עתרה המאשימה הינם מגוחכים וכי יש לקבוע מתחמי עונש הולם נמוכים הרבה יותר.

הנאשם ציין כי על אף עברו הפלילי, אין מדובר בעבר עשיר ומכביד במיוחד, וכי לא ריצה עונשי מאסר ממושכים.

עוד טען הנאשם כי החזיר את הכספים למתלונן ליאור מרגל במסגרת הסדר פשרה שנערך ביניהם כחלק מתביעה שהגיש נגדו מרגל. הנאשם טען כי השיב למרגל את מלוא הכספים כפי שסוכם ביניהם במסגרת הסדר הפשרה.

עוד הפנה הנאשם לקשר בין המעשים שביצע לבין מצבו הנפשי. הנאשם סובל מהפרעה דו-קוטבית, ולדבריו בשנים האחרונות בחר לצעוד באפיק טיפולי ושיקומי, תוך שהוא מטופל בטיפול פסיכיאטרי ותרופתי והתנתק לחלוטין מהתחום בו עסק קודם לכן.

עוד הפנה הנאשם לזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות ועד היום, וכן לשיהוי בהגשת כתב האישום. לטענת הנאשם, חלק ניכר מהשיהוי היה נעוץ בחקירה לקויה ואיטית שערכה היחידה החוקרת ומעיקובים בלתי מוצדקים בחקירה שלא היו תלויים בו.

הנאשם הביע חרטה על הנזק הכספי והרגשי ועל כל נזק אחר שגרם למתלוננים. הנאשם אמר כי הוא נוטל אחריות על המעשים בכך ששגה שעסק בתחום ושלקח כספים. עוד הוסיף הנאשם כי האופן שבו חקר את המתלוננים נכפה עליו כיוון שייצג את עצמו.

על רקע האמור, ביקש הנאשם להקל בעונשו, וזאת מבלי לנקוב בעתירה קונקרטית ומבלי לצרף פסיקה התומכת בעמדה כזו או אחרת מצדו.

דין והכרעה:

9. מתחם העונש ההולם:

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש לקבוע, בטרם קביעת העונש המתאים, מתחם עונש הולם למעשי העבירה בהתאם לעקרון ההלימה ותוך התחשבות במידת הפגיעה בערכים החברתיים, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בניגוד לעמדת המאשימה, והגם שמדובר בעבירות שבוצעו כנגד מתלוננים שונים, בסכומים שונים ובמועדים שונים, סבורני כי בנסיבות המקרה דנן יש מקום לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכלל האישומים. זאת, הן לאור הקרבה ההדוקה בין המעשים בהם הורשע הנאשם מבחינת טיב המעשים ונסיבות ביצועם, הן לאור הקרבה בין חלק מהמתלוננים, והן לאור הקרבה היחסית בזמנים. סבורני כי התמונה הכוללת העולה מכתב האישום ומהכרעת הדין היא של מסכת עבריינית אחת, שנוכח לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגינה.

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו במקרה דנן כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם הם הגנה על קניינו של אדם ורכושו, שמירה על אוטונומיית הרצון החופשי של אדם וחופש הפעולה והבחירה שלו, הגנה על חיי מסחר תקינים, הגנה על אמון הציבור בחיי מסחר תקינים בכלל ובשוק ההון בפרט, והגנה על אמון בסיסי בין חברים קרובים.

כפי שיפורט בהמשך באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, סבורני כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים

האמורים במקרה דנן הינה בינונית-גבוהה.

בחנית מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר לריצוי בפועל, החל מעונש מאסר בפועל בן כשנתיים וכלה בעונש מאסר בפועל בן מספר שנים ועד ל-8 שנים, וזאת לצד עונשים נלווים, לרבות מאסר מותנה וענישה כלכלית בדמות פיצוי וקנס. זאת תוך שימת דגש על החומרה היתרה שיש לייחס לעבירות מרמה המבוצעות תוך ניצול לרעה של יחסי אמון, בסכומים גבוהים, כלפי מספר מתלוננים, ותוך הצגת מצגי שווא רבים. עם זאת, חשוב להדגיש כי כל מקרה נדון לפי נסיבותיו, לרבות גובה הסכומים שנתקבלו במרמה.

בהקשר זה, אפנה למספר דוגמאות מהפסיקה.

בת"פ (רחובות) 24185-11-13 **מדינת ישראל נ' קדם** (ניתן ביום 14.09.14) הורשע נאשם, ללא עבר פלילי, על פי הודאתו, ב-10 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובעבירות זיוף, בגין כך שקיבל במרמה מהמתלוננים לא פחות מ-2 מיליון ₪. באותו מקרה, הנאשם, שלא החזיק ברישיון לניהול תיקי השקעות, עסק בהשקעות פיננסיות, ולבקשת חבריו ומכריו ששמעו על הצלחותיו בשוק ההון, השקיע עבורם כספים. הנאשם הפסיד את כספם אך לא סיפר להם והציג להם מצגי שווא, לרבות באמצעות מסמכים מזויפים, אשר גרמו להם להותיר את כספם בידי הנאשם ולעיתים אף להעביר לידיו סכומי כסף נוספים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 שנים ל-7 שנים וגזר על הנאשם עונש של שנתיים מאסר בפועל בהתאם לעמדה שהוצגה בהסדר טיעון. יצוין שבעניין קדם הורשע הנאשם בביצוע עבירות רבות יותר ובמרמה בסכומים גבוהים יותר מאשר הנאשם שלפני. מנגד, הנאשם שם, בשונה מהנאשם שלפני, הודה במעשיו ללא ניהול הוכחות, היה ללא עבר פלילי, והוסכם כי השקיע את כספם של המתלוננים אך הפסידם ולא נטלם לכיסו מבלי להשקיעם כלל.

בערעור פלילי 10494/06 **משפטי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 19.11.07) הורשע נאשם, ללא עבר פלילי, על פי הודאתו, ב-23 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לצד עבירות של גניבה בידי מורשה, זיוף ושימוש במסמך מזויף, בגין מעשי מרמה בהיקף של למעלה מ-15 מיליון ₪, הקשורים להשקעות בשוק ההון. הנאשם נדון לעונש מאסר בפועל בן 8 שנים ולענישה נלווית.

עוד אפנה לפסיקה בעבירות דומות כדלקמן:

ת"פ 70250-06-20 (שלום תל אביב) **מדינת ישראל נ' פלח** (ניתן ביום 12.11.20);

ת"פ 45253-03-11 (מחוזי תל אביב) **מדינת ישראל נ' בר שירה ואח'** (ניתן ביום 21.05.17);

ת"פ 37800-10-17 (שלום תל אביב) **מדינת ישראל נ' דנילוב** (ניתן ביום 14.12.20);

רע"פ 5328/20 **ממן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 01.09.20).

בקביעת המתחם לקחתי בחשבון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

לחומרה, שקלתי את העובדה כי הנאשם ביצע בסך הכל 6 עבירות מרמה, 3 מהן עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ו-3 מהן עבירות של קבלת דבר במרמה, והכל כנגד 6 מתלוננים שונים.

כפי שנקבע בפירוט בהכרעת הדין, הנאשם ביצע את העבירות באופן מתוכנן היטב, מתוחכם ושיטתי.

הנאשם נקט בדפוס חוזר של מצגי שווא מתמשכים כלפי המתלוננים, הן לפני קבלת הכספים, הן לאחר קבלת כספים נוספים מחלק מהמתלוננים, הן לשם קבלת הנחת דעתם של המתלוננים והן לשם משיכת זמן כאשר חלק מהמתלוננים ביקשו ממנו לקבל את כספם בחזרה. מצגי השווא היו שונים ומגוונים ונסובו סביב עיסוקו של הנאשם בשוק ההון, יכולותיו והישגיו; סביב היעדר הסיכון הכרוך בהשקעות; סביב עצם השקעת כספם של המתלוננים בשוק ההון כמובטח להם; סביב מצב ההשקעות של המתלוננים והתשואות שהן מניבות; וסביב השבת הכספים למתלוננים לאחר שביקשו זאת. כך, נקט הנאשם בריבוי מצגי שווא ומעשי מרמה כלפי כל אחד מהמתלוננים.

עוד יש לשקול לחומרה את הסכום הכולל שקיבל הנאשם במרמה מהמתלוננים, העומד על סך של 433,280 ₪, שהנו סכום ניכר למדי. עם זאת יש לציין כי ישנם מקרים דומים, שחלקם הובאו במסגרת פירוט הפסיקה לעיל, בהם סכום הכסף הכולל שהתקבל במרמה גבוה בהרבה.

כמו כן, יש לשקול לחומרה את העובדה כי מעשי הנאשם בוצעו על פני תקופה ממושכת של כ-5 שנים וכנגד 6 מתלוננים שונים. הנאשם יכול היה לחדול ממעשיו בתוך תקופה זו במספר הזדמנויות, לרבות לאחר שנחקר במשטרה בעניינם של חלק מהמתלוננים ומסר כי חדל ממעשיו ("אני מסכים איתך שיש בעיה עם ההתנהלות שלי בשוק ההון, ובגלל זה אני לא מתעסק בזה יותר" - **4/ת** שורה 56), אך הנאשם לא עשה זאת, ובחר להמשיך בדרך המרמה והשקר, תוך המשך קבלת כספים מהמתלוננים בהבטחה מרמית שישקיעם עבורם בשוק ההון.

שיקול נוסף לחומרה עניינו העובדה כי הנאשם קיבל את הכספים מהמתלוננים וכלל לא השקיעם, בניגוד לכל מצגי השווא שהציג להם. בשונה ממקרים דומים, בהם נאשמים קיבלו כספים ממתלוננים במטרה להשקיעם עבורם בשוק ההון, והשקיעו את הכספים אך נקטו במצגי כזב ומרמה לאחר הפסד הכספים, הנאשם דן רימה את המתלוננים כבר למן הרגע הראשון, קיבל לידיו את הכספים שעה שלא הייתה לו כל כוונה להשקיעם כמובטח, ונטלם לכיסו.

שיקול משמעותי לחומרה במעשי הנאשם יש לראות בניצול המחפיר והמכוער של יחסי הקרבה, החברות והאמון ששררו בינו לבין המתלוננים. הנאשם רקם קשר חברי ואינטימי עם המתלוננים, והפך לחברם הקרוב, וכך זכה באמוןם באופן שאפשר לו לבצע את העבירות בקלות ובאופן מניפולטיבי. בעקבות זאת, המתלוננים נתנו בנאשם אמון מלא ומוחלט, לא חשדו בו ולא פקפקו ביושרו או בטיב כוונותיו, ואף חשו חוסר נעימות להטריחו ונתנו לו חופש פעולה נרחב בכספם. הנאשם אף טווה את קוריו כדי ללכוד בהם את המתלוננים תוך פיזור הצהרות כזב באשר ליכולותיו והישגיו בשוק ההון. הנאשם אף ניצל לרעה את הקשר ההדדי בין חלק מהמתלוננים לבין עצמם ובינם לבין מכרים נוספים של הנאשם, שבמסגרתו המתלוננים הסתמכו על דברי מכריהם, שהסתמכו בעצמם על מצגי השווא של הנאשם. בכך חיזק הנאשם את האמון הכוזב שרכשו לו המתלוננים וניצל זאת לרעה עד תום. הנאשם ניצל גם את חוסר הבנתם של המתלוננים בתחום ההשקעות בשוק ההון ואת תחושת אסירות התודה שחשו כלפיו כאשר סירב לגבות מהם עמלה בגין "שירותיו" והציג עצמו

כפועל במסגרת "טובה חברית". כתוצאה מכך הנאשם אף פיתה חלק מהמתלוננים לקחת הלוואות עבור השקעות נוספות. בעקבות כל זאת, המתלוננים גם הסכימו לקבל את כל הסבריו של הנאשם, ואף קיבלו בהבנה את חוסר יכולתם לעקוב אחר הנעשה בכספם.

שיקול נוסף לחומרה יש לראות בכך שבחלק מהמקרים הנאשם עשה שימוש במסמכים מזויפים וכוזבים וכן בשיקים ללא כיסוי על מנת לחזק את אמונם של המתלוננים בו ולבסס את מצגי הכזב והמרמה שלו.

שיקול משמעותי נוסף לחומרה יש לראות בנזק הרב - הממוני, הנפשי והרגשי - שגרם הנאשם לכל אחד מהמתלוננים, כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין בנוגע לכל מתלוננת ומתלונן. הפגיעה הכלכלית של הנאשם במתלוננים הייתה משמעותית במיוחד, מאחר ומדובר באנשים צעירים, שהיו מצויים בראשית חייהם הבוגרים, ואשר נתנו לנאשם כספים מחסכונותיהם, וחלקם אף נטלו הלוואות במיוחד לשם כך. חלק אחר מהמתלוננים נתנו לנאשם כספים שאף היו זקוקים להם למחייתם, ובעקבות מעשי הנאשם נפגע מצבם הכלכלי. אחד המתלוננים אף נאלץ לעזוב את ביתו בעקבות מעשי הנאשם. המתלוננים, בעדויותיהם בבית המשפט, פירטו גם את הנזק הרגשי והנפשי הניכר שספגו עקב ניצול החברות הקרובה, עקב תחושת הבגידה באמון על ידי חבר קרוב, עקב אובדן האמון בבני אדם בכלל, ועקב החרדה והלחץ סביב אובדן כספם. חלקם אף תארו טראומה של ממש. ניכר כי המתלוננים כולם נפגעו במגוון תחומים בחייהם כתוצאה ממעשי הנאשם.

שיקול נוסף שיש לשקול לחומרה הינו העובדה כי הנאשם ביצע את העבירות המתוארות באישומים 1 ו-2 לכתב האישום תוך כדי שהוא ממתין לדיון בערעור על גזר דינו בעניין דומה קודם, וכשהוא בסטטוס של "עיוב ביצוע" של העונש שנגזר עליו בבית משפט השלום (יג/2). מכאן שהנאשם הבין היטב את מעשיו ואת הפסול שבהם.

התמונה הכללית המצטיירת ממעשי הנאשם, למרבה הצער, היא שמדובר באדם שבחר בדרך השקר והמרמה כדרך חיים, והדבר בא לידי ביטוי הן ממעשיו כנגד המתלוננים, הן מהתנהלותו בחקירת המשטרה, הן מהתנהלותו במהלך המשפט, והן מעברו הפלילי.

הנה כי כן יש לייחס חומרה רבה ומידת אשם גבוהה למעשי הנאשם.

מנגד, יש לקחת בחשבון כי הסכום הכולל שקיבל הנאשם מהמתלוננים במרמה אינו סכום גבוה מאד, ואינו עולה כדי הסכומים הגבוהים במיוחד שצוינו במסגרת חלק מהפסיקה האמורה, אליה הפנית לעיל.

לאור כלל האמור לעיל סבורני כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת לצד ענישה נלווית, לרבות ענישה כלכלית בדמות פיצוי למתלוננים וקנס.

במקרה דנן לא מצאתי נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם, לחומרה או לקולה.

10. קביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם:

בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.**

במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לקחתי בחשבון מספר נתונים.

לחומרה שקלתי את **עברו הפלילי** של הנאשם, אשר כולל שתי הרשעות קודמות ורלוונטיות, אחת מ-2019 ואחת מ-2012 (יג/1). כאמור, בשנת 2012 הורשע הנאשם בעבירות הדומות לעבירות לענייננו - קבלת דבר במרמה וגניבת כרטיס חיוב (יג/2).

במסגרת גזר הדין בבית משפט השלום בעניין עבירת המרמה משנת 2012, התייחס בית המשפט, בין היתר, לעולה מתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, לעיכובים בהליך עקב טענות שונות שהעלה הנאשם ולעובדה כי הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו. עוד עלתה בהליך זה בקשתו של הנאשם לראות במעשיו כהתנהגות חריגה, בקשה שהתבררה כריקה וחלולה מתוכן לנוכח מעשי הנאשם כנגד המתלוננים, מיד בסמוך לאחר מכן. בית משפט השלום גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד 10 חודשי מאסר על תנאי ולצד ענישה נלווית נוספת. הנאשם ערער על גזר דינו ובמסגרת הערעור עוכב ביצוע העונש. כאמור, תוך כדי ההמתנה לדיון בערעור ובזמן שביצוע העונש מעוכב, ביצע הנאשם את המעשים שיוחסו לו באישומים 1 ו-2 בענייננו. במסגרת פסק הדין בערעור, צוינה גם התנהלותו של הנאשם למול הממונה על עבודות השירות. בסופו של דבר, ערכאת הערעור הקלה בעונש המאסר בפועל של הנאשם.

כתוצאה מעיכוב הביצוע, עונש המאסר המותנה שהוטל על הנאשם אינו בר הפעלה בענייננו. אולם אין בכך כדי להפחית ממשמעות העובדה שהן קיומו של עונש המאסר המותנה (אף שלא היה בר הפעלה באותה עת), והן העובדה שהיה תלוי ועומד ערעור לעונש מטעמו, לא הרתיעו את הנאשם מלשוב ולבצע מעשים דומים בסמוך (המעשים בהם הורשע במסגרת אישומים 1 ו-2).

לצד זאת יש לציין ולהדגיש כי על אף הרשעותיו האמורות של הנאשם, לא ניתן לומר כי לחובתו רובץ עבר פלילי מכביד ועשיר במיוחד. עוד יש לציין כי הנאשם לא ריצה עונש מאסר בפועל ממושך בעברו.

שיקול נוסף לחומרה שיש לשקול הוא העובדה כי במהלך המשפט, במסגרת חקירת המתלוננים ובמסגרת עדותו של הנאשם, הטיח הנאשם הטחות מכפישות וחסרות שחר במתלוננים, ובכך הוסיף על הנזק שכבר גרם להם. הנאשם אף לא בחל בהכפשה של צדדי ג' שלא היו חלק מהמשפט. ברי כי זכותו של הנאשם לעמוד על חפותו, ואין לזקוף לחובתו כלל את בחירתו לנהל הליך של שמיעת ראיות, ואולם הנאשם הלך צעד נוסף ובחר להכפיש ולהשמיץ את המתלוננים בצורה פוגענית, שלא הייתה מחויבת המציאות במסגרת מימוש זכותו לשמיעת ראיות בעניינו.

שיקול משמעותי נוסף לחומרה נעוץ בכך שהנאשם **לא עשה מאמץ של ממש לתקן את נזקי עבירותיו**, ולמעשה עד היום לא השיב למתלוננים, למעט למתלונן ליאור מרגל, את הכספים שגזל מהם במרמה. גם בעניינו של ליאור מרגל יש לציין כי הכספים הושבו רק לאחר שמרגל הגיש תביעה אזרחית כנגד הנאשם וכנגד הוריו ולאחר שהטיל צווים על דירת ההורים, וכל זאת במסגרת הסדר פשרה שכלל גם ויתור מצידו של מרגל על הפרשי ריבית והצמדה ועל הוצאות משפט והוצאות נוספות.

לקולה יש לשקול לטובת הנאשם את העובדה כי הנאשם השיב כאמור למתלונן ליאור מרגל את הכספים שגזל ממנו במרמה, בהתאם להסכם פשרה שנחתם ביניהם ששולם במלואו, וזאת גם אם הדבר נעשה במסגרת

התביעה שהגיש מרגל ובנסיבות כאמור לעיל.

נתון נוסף שיש לשקול לקולה הינו **מצבו הנפשי של הנאשם**. מחוות דעת פסיכיאטריות שהוגשו מטעם הפסיכיאטר המחוזי במהלך ההליך דן עלה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו (ולמעשה, כאמור, הדברים עלו גם מחוות דעת פסיכיאטריות שהוגשו בהליך משנת 2012 בזמן בו ביצע הנאשם חלק מהמעשים בתיק דן). עם זאת, מחוות הדעת עלה גם כי הנאשם סובל מהפרעה דו-קוטבית, שהיא הפרעה נפשית לא קלה ובעלת השפעה על חייו של אדם, על התנהלותו והתנהגותו ועל כוחותיו להתמודד במצבים שונים. לכן, יש משקל לקולה, הן מבחינת מצבו בעת ביצוע העבירות והן מבחינת מצבו כיום בעת גזירת דינו.

לצד זאת, חשוב להדגיש, כי הנאשם בחר, על אף שהובהר לו שאין מניעה לעשות כן וניתן לחסות את המסמכים, שלא להגיש כל מסמך מפורט ומעודכן אודות מצבו הנפשי ואודות הטיפול בו, פרט לחוות הדעת האמורות מטעם הפסיכיאטר המחוזי. על כן, טענות שונות שהעלה הנאשם במהלך המשפט, כגון הטענה שביצע את מעשיו מתוך "שיגעון גדלות" או סוג של מאניה, הן טענות בלתי מבוססות שלא ניתן לקבלן. עוד יש לזכור כי טענות אלו נסותרות מעצם העובדה שנקבעה בהכרעת הדין כי הנאשם מעולם לא השקיע את כספי המתלוננים (בשונה מהשקעתם בהשקעה עתירת סיכון). כמו כן לא ניתן לקבל גם טענות שונות באשר לקרבה לסייג לאחריות פלילית, בהיעדר כל חוות דעת מקצועית התומכת בטענות אלו. גם טענותיו של הנאשם כי בשנים האחרונות בחר להתרחק מתחום ההשקעות ולהתמקד בטיפול נפשי פסיכיאטרי ותרופתי לא גובו במסמכים מתאימים. אשר על כן, המשקל שניתן להעניק לטענות הנאשם באשר למצבו הנפשי, הינו ממשי אך גם מוגבל ומסויג.

שיקולים נוספים שיש לשקול לקולה הם **חלופי הזמן** מאז ביצוע העבירות ועד היום והשיהוי בהגשת כתב האישום. מהראיות שנשמעו במהלך המשפט, עולה כי החקירה בעניינו של הנאשם אכן התנהלה בקצב איטי יחסית והתעכבה מספר פעמים מסיבות שונות, שחלקן לא קשורות לנאשם ולהתנהלותו. כמו כן, אין חולק כי חלף זמן רב אז ביצוע העבירות ועד היום. עם זאת, חשוב להדגיש ולציין, כי חלק ניכר מהשיהוי ומהימשכות ההליכים כן רובץ לפתחו של הנאשם. כך, במהלך חקירת המשטרה הנאשם שיתף פעולה באופן חלקי ונמנע מלספק לחוקרים מסמכים חיוניים, אשר יכלו לקדם את החקירה באופן ממשי ולהביאה לסיום מהיר יותר. גם חלופי הזמן מאז הגשת כתב האישום ועד להכרעת הדין נבע בחלקו הגדול מהתנהלותו של הנאשם, לרבות התנהלותו ויחסיו עם באי כוחו שהובילו לחילופי ייצוג מספר פעמים ולעיכובים רבים סביב עניין זה, ולרבות בקשתו, בהמשך לגרסה כבושה שהעלה לראשונה בעדותו, לקבל צו להמצאת מסמכים לפי סעיף 108 לחסד"פ, שהובילה לעיכוב בהליך ולא הניבה דבר מבחינת הנאשם בסופו של דבר.

במסגרת סיכומי הביע הנאשם חרטה וצער על הנזק הכספי, הרגשי והאחר שגרם למתלוננים. אולם לצד זאת טען הנאשם כי טעותו נבעה מכך שעסק בתחום ההשקעות בשוק ההון ושלקח כספים מאנשים. הנאשם לא הכיר, עד היום, בכך שנטל כספים במרמה ובכזב, באופן מתמשך ושיטתי, מהמתלוננים, תוך ניצול לרעה של הקשר החברי והאינטימי ביניהם ושל האמון הרב שנתנו בו. כמו כן, התנהלותו של הנאשם בפועל, לרבות האופן בו חקר את המתלוננים וההטחות המכפישות שהטיח בהם במשפט, ולרבות העובדה שלא השיב עד היום את כספם של רוב המתלוננים, מלמדת על היעדר חרטה כנה והיעדר נטילת אחריות אמיתית בפועל.

עוד יש לציין כי לא ניתן לשקול לטובת הנאשם הודיה, חיסכון בזמן שיפוטי או ייתור הצורך בשמיעת עדות המתלוננים.

לאור כלל האמור לעיל, ולאחר איזון בין השיקולים לחומרה ולקולה, מצאתי כי יש למקם את עונשו של הנאשם בשליש האמצעי של מתחם העונש ההולם.

11. לאור המקבץ האמור, ולאחר שנתתי דעתי לתיקון 113 לחוק העונשין ולטיעוני הצדדים, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר בפועל** למשך 27 חודשים.

ב. 10 חודשי **מאסר על תנאי** למשך 3 שנים, שלא יעבור כל עבירת רכוש או מרמה וזאת החל מיום שחרורו ממאסר.

ג. **קנס** בסך 8,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים, חודשיים ורצופים, החל מיום 1.4.21, ובהמשך בכל 1 חודש לאחריו. אי תשלום אחד התשלומים במועדו וכסדרו יעמיד את מלוא סכום יתרת הקנס לפירעון מיד.

ד. **פיצוי** לכל אחד מהמתלוננים בגובה הסכום שנטל ממנו הנאשם במרמה ולא הושב, כפי שנקבע בהכרעת הדין ובהתאם לטבלה מסודרת שתגיש המאשימה בתוך 30 ימים מהיום לאישור בית המשפט, בתוספת סכום של 8,000 ש"ח לכל מתלונן בגין הנזקים הלא ממוניים והנזקים האחרים שגרם הנאשם, לרבות הפרשי הצמדה וריבית. הפיצוי האמור ישולם על ידי הנאשם ב-15 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 1.4.21, ובהמשך בכל 1 של החודש שלאחריו. אי תשלום אחד התשלומים במועדו וכסדרו יעמיד את מלוא סכום יתרת הפיצוי לפירעון מיד.

המאשימה תמציא למזכירות בית המשפט את טבלת סכומי הפיצוי כאמור, יחד עם פרטי המתלוננים בתוך 30 ימים מהיום. המזכירות תנפיק שוברים לנאשם בהתאם, לאחר המצאת הנתונים על ידי המאשימה.

ניתן צו כללי למוצגים. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג אדר תשפ"א, 25 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.